

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ بر نشر اولنور. تاریخ عثمانیہ عائد مقالاتہ صحیفہ لرمنر آچقندر. درج
ایدلیان مقالات صاحبتہ اعادہ اولنہ بیلور .

برنامہ ایمپراطوریدہ قدس قراللی و مالطہ شوالہ لری
باشیوغللی القاب رسمیه لرینک حکومت سنیہ جانندن { عبدالرحمن شرف
اعتراضہ اوغرا دیقنہ دائر و ثائق
علمدار مصطفی پاشا (مابعد) افضل الدین
مورہ لی السید علی افندیکنک سفارتنامہ سی ***
احمد ثالث دوربتہ دائر مادام مونته کونک مکتوبلری . احمد رفیق
طاشور تاریخچہ سی موسی کاظم
خبرہ سی باشی احمد پاشا (بونوال) عارف
متنوعہ : سلیمان قانونینک وصیتنامہ سی - مراد ثالثک مہری عثمان فرید
تفرقہ : استانبول فتحنامہ سی (مؤلفی تاجی زادہ جعفر چلی) ***

فیثائی ہ غروش

مرجعی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی

ایونہ قیدی ایچون انجمنہ مراجعت اولنور

انجمن عثمانی و سنیہ کائنات

مطبعہ سنیہ عثمانیہ

۱۳۳۱

برنامهٔ ايمپراطور يده قدس قرالني و مالطه شواليه لري
 باشوغلني القاب رسميه لرنيك حكومت سنيه جانبدن
 اعتراضه او غرا ديقنه دائر و ثائق

معلوم اولديني اوزره اوستريا حكمداري التنجي قرالوش (شارل)
 وفات ايلدكده (ميلاد ۱۷۴۰ ، هجرت ۱۱۵۳) اركك اولادي اولديني
 جهتله قيزي ماريا ترهزا آوستريا سررينه اجلاس و زوجي طوسقانه
 غراندوقه سي فرانچفو (برنجي فرانسوا) المانيا ايمپراطورلقنه اصعاد
 قلمق ايستوب بوخصوص ايجون اوروپا ملوكي و المانيا برنس و هر سرك
 (دوقه) لري ايكي طرف اوله رق بر طرفي اشبو صورته راضي و هوادار
 و ديكر طرفي معارض و خلا فكير اولمقله اختلاف واقع اوروپاده «آوستر
 وراثي حربي» ناميله معروف اولان حرب عمومي بي ايقاع ايلشيدى .
 فرانسه ، اسپانيا ، سجليتين ، انكلتره ، فلمنك ، پروسيه حكومتلريله
 بتون آلمانيا داورلري لهويا عليهده اشبو حرب عمومي به اشتراك ايتملر
 و حكومات مذكورهدن هر برى دولت عليه عثمانيه بي دشني كندى طرفلرينه
 جلب و اماله به چالشملىر ايكن پادشاه زمان سلطان محمود خان اول
 مارياتره زايه عليهدار اولان فرانسه و اسپانيا و سجليتين قرالري ايلچيلرينك
 تكليفات و تشويقاقنه حواله سمع اعتبار ايتمدى و برقادين ايله ميدان رزمه
 چيقمى و باخصوص حقوق مشروعه سنى بايمال ايتمكي موافق شان مردانكي
 و مروت كورميه رك بي طرفلنى ترجيح و التزام و حتى مارياتره زانك موفيقينه
 تمايل قليسنى اظهار ايلدى .

پادشاه حضرتلرينك اشبوسياست مردانه و مملك عادلانيسى مارياترهزا
 حقنده لطف عظيم اولوب مشارالها دولت عليه مك بي طرفلنى سايه سنده

دشمنلرینہ قارشو احراز غالیلتہ کندوسی آوستریا وزوجی فرانچسکو المانیا
ایمپراطور لئی تاجنی الہہ ایستدیلر. آوستریا لو بولطک قیمتی تقدیر و حکومت
سنہ ایلہ مناسبات دوستانہ نک تزید و تائیکدینہ ہمت ایلدی وینہ مادہ
خلوص و مصافاتہ دائر نامہ لر تعاطی قلندی. فرانچسکو طرفدن المانیا
ایمپراطور لقتہ انتخاب اولندیقی مشعر و مؤید و تزد سلطنت سنہ دہہ مقیم
قبوکتخدانک اورتہ ایلچیک رتبہ سنہ ترفیع قلندیقی مین رکاب ہایونہ
وارد اولان صورت مترجمہ سی زبردہ مندرج موالاتنامہ دہہ (۱۱۵۹
و ۱۷۴۶) کندی شریفاتلر نجہ حائر اولدینی القاب و عنوانلر علی الاصول
تحریر اولمش و بومیانہ قدس قرالنی عنوانی نظر دقتی جلب ایشدر.
نامہ ایمپراطورینک ترجمہ سی صدر اعظم الحاج محمد پاشاہ تقدیم اولندقدہ
قدس قرالی تعبیرینہ اعتراض ایدوب بو اعتراضی عرض عتبہ علیا ایش
و طرف پادشاہیدن نامجل اولان عنوانلرک نامہ دن چیقارلمسی حقندہ
ارادہ قطعی المفاد شرفصدور بیورملغلہ برطرفدن اشوعنوانک طی ایدلمسی
ایلچی بہ تبلیغ و دیگر طرفدن سائر عنوانلرک تدقیق و استعمالنہ ابتدار
اولمشدر. قدس قرالی عنوانک طینہ دائر دیوان ہایونک ۷ نومرولی
و ۱۱۵۹ سنہ سی نامہ لرینی حاوی دفترندہ سالف الذکر نامہ نک اوستندہ
آئیدہ کی قیدہ دسترس اولدق. عیناً ایراد ایلپورز :

- « بحار ولہ قرالیچہ سنک زوجی و طوشقنہ دوقسی اولان مشارالیک رکاب »
- « ہایونہ کلن نامہ سی القابندہ قدس شریف قرالنی تحریر اولدینی مقام صدرانہ »
- « کلوب ایلچینک مقدم عرض ایلدیکی مکاتیبدن استفہام اولنملہ کیفیت دیوان »
- « ترجمانی و ساطیلہ باش ترجمانلری ممارسدن استفار اولندقدہ مشارالیک »
- « خاندانی برتاریخندہ قدس شریفدہ قرال اولدینندن قراللق عنوانی اباعنجد »
- « بوآنہ دکن استعمال ایدہ کلشردر و بوقولہ القاب استعمالی بری برلرینک »
- « خاطرینہ برنہ طاری اولقیزین ملوک نصازا پینتدہ جاری اولوب حتی انکلتہ »
- « قرالی انکلتہ و فرانچہ قرالنی عنانیلہ اطراف ملوکہ تحریر ایدہ کلشردردیو »
- « ویردوکی تقریری ایلہ کیفیت رکاب ہایونہ عرض و تقدیم اولندقدہ لفظ »
- « مرقوم عنوان القابدن عو اولنوب نامہ تبدیل اولندقہ حضور ہایونہ عرض »

« اولئامق بابنده شرفصدور بیوریلان فرمان هایون ایلچینه افهام اولندقدہ »
 « نامه‌سی کیرویه کوندروب لفظ صرقوم القایدن طی ایله تبدیل وکلدکده تکرار »
 « ایلچی مومی الیه عرض ایدوب بعدالاستیدان تبدیل اولئان اشبو نامه‌سی »
 « حضور هایونه تبلیغ اتمدر . »

مالطه شوالیه‌لری باشبوغلنی عنواننه کلنجه ؛ طویقو سرائنده بغداد
 قصر هایونی دروننده کی کتبخانه‌ده بولئان وفهرستده « تاریخ سفرا »
 اسمیله مقید اولان یازمه بررساله دن فقرات آتییه عیناً نقل ایلوروز :

« اوجاغ سفوره (مالطه اوجاغی) ارثاً ویا نصباً باشبوغ اولانلر مالطه »
 « کفره‌سی مثللو اسلامیان ایله قطعاً صلح واستیان فکرنده اولامق ودائماً اظهار »
 « عداوت ایله جانلرین دخی فدا ایلک شروط فاسده لرندن اولدینی ابتدا »
 « افواهدن استماع وبعده بالتفحص کندو مستعملری اولان افرنجی تاریخلردن دخی »
 « ترجمه واستفهام اولنقله شمدی اوخانداندن کویا مند جاساری به اقعاد اولئان »
 « صرقوم دوقه فرآنچسقو دولت علیه ایله آیانوجه اوزره مصافات حاللرین ایراد »
 « ایله کرک دیو ملاحظه واستبعاد اولنور ایدی دوقه مزبورک کرک اصرار »
 « عداوتده وکرک قدس قرالئی لقبی استعمال واشاعته مجبور اولدینی بوجه »
 « محرر پینلرنده مستعمل اولان فرنکی تاریخلرده مطورایکین بحمدالله المنان »
 « دولت علیه جلالت عنوانک قوت ومکنتی وخلیفه زمین وزمان اولان شوکتلو »
 « عظمتلو موهبتلو جهانپناه وخاقان ظلیت دستکاه حضرتلرینک محض منقبت »
 « وکراملری ایله لقب مزبوری خلاف عاده نامه‌سندن طی وایحا ایلدیکندن »
 « بشقه ذکر اولئان شروط فاسده لرینه مغایر موالات ومصافات ایقاعنی دخی »
 « نیاز واستدعا اوزره اولدینی حقا که مقتضای قوت بخت اسلام ولازمه رونق »
 « وپناه حضرت خلیفه اتامدر . »

رساله مذکوره تاریخ سفرا نامیله مقید ایسه‌ده اسمی سمانه مطابق
 دکلدر. سلطان محمود خان اولک ۱۱۴۳ ده جلوسنی نمجه جاسارینه اخبار
 ایلک اوزره ویانه به کونده ریلن سفیرمیزک آوستریا احوال سیاسیینه وسما
 اوزمانک اوروپا بوتیقینه دائر استطلاعاتی حاوی تقدیم ایلدیکی برنوع
 سفارتنامه در آدن ناشی نمجه رساله‌سی دخی دنیلور . « تقریر عبد فقیر

بو سیاق اوزره تخییر اولنورکه ... « جله سیله بده ایدر. حد ذاتنده بر قیمت تاریخی سی واردر. زماننده دخی نظر اعتباره آلتش اولمیدرکه سفارتنامه ختام بولدقن صکره آئیده کی قید کوریلور :

« ایبریو دوقه لرندن کویا جاسارلق مسندینه اقاماد اولنان فرانچقو نام
« طوسفانه دوقه سنک بعض آیین والقبانه متعلق افرنج تاریخ لرندن اخراج اولنان
« ماده لر اشبو بیک یوز الی طقوز سنه سی حدود لرندنه نمچه رساله سنک زیرینه
« قید اولتی اوزره فرمان هایون شرفتمون صدور اولغله مواد حرقومه به
« نوع مناسبت ایله نمچه ومسقولویه دائر مقدمه وتنبجه یولو بعض کیفیت دخی
« بط اولنه رقینه بعدالعرض تمهید اولنان تقریردر. »

بوسرلوحه تحتند اون ورق قدر یازی یازلمشدروروسیه وآستریانک
یکدیگرینه وبالخاصه دولت علیه به قارشوسالک اولدقلى طریق سیاسته دائر
برخلاصه سیاسیه دن عبارتدر. رجال دولتن بری طرفدن تحریر وتقدیم
اولدینی ومظهر حسن قبول شهر یاری اوله رق اراده مخصوصه ایله
سفارتنامه به ذیل ایدلیدی اکلایشیلور. مطالعهمندن محرری ارباب
وقوفدن برذات اولدینی مستبان اولور. ایشته باشوغلق حقتده بالایه
نقل ایلدیکمز فقرات بوخلاصه دن التمشدر. قدس قرالی عنوانک طی
اولدینی دخی اوراده تفصیلاً ذکر ایدلمشدر.

ایمدی قدسه بالفعل صاحب اولان بر پادشاهه هتتدارلق زمینده
مکتوب یازان دیگر بر حکمدارک - ولو صرف القاب تشریفاتی دن
اولسون - قدس قرالی عنوانی طاقنسی حال وزمانه موافق اولمیه جنی
بی اشتباهدر. انک ایچون بر بیان بالا نامه دن طی ایتدیرلمشدر.

مالطه شوالیه لری اسلامه قارشى برفدائی اوجاغی اوله رق تأسس
ایلدیکی وفرانچقوبو اوجاغک باشوغی (Bailli del'ordre de Malte)
عنوانی حازر اولدینی حالده موسى الیهک امیر المؤمنینه یازدینی و دادنامه ده بو
عنوانی ذکر ایتک منافی آداب حسن معاشرت اوله جنی ده مسلمدر.

گرچه عنوان من بورك نامهٔ مبحث عنده بولنديشه و آندن قالدیرلديشه دأثر خلاصهٔ سياسيه برقيد صريح يوغيهده يا دها اولجه ويا او اسناده طی اولندينى واضحاً اكلاشيليور . اوستريا خاندانده بوعنوانلر اليوم مستعملدر .

۲۷ جمادى الاخره ۱۳۳۱ عبدالرحمن شرف

موضوع بحث اولان نامهٔ امپراطورينك دفتر ديوانده قيدى :

ركاب هايون شهياريه فرانچقونام روما امپراطورندن [*] كلان
نامهٔك ترجمه سيدر

فى ۲۴ ل سنه ۱۱۵۹

فرانچقو بلطف الله تعالى منتخب روما امپراطورى جرمانياك قرالى لوره نه وبارمكلتريتك دوقهسى وطوشقانهك بيوك دوقهسى وقلابريا وجلهريا ومونفات وسلزياده واقع طوشنهك برنجى وقارلو بولى وموسى پوتى ونومه نهك ماركيزى ووالده مون واليه مون وزوتقانيا وسادوه دهنه وساله وقاقلتين مملكه تريك قونتهسى يز شوكتلو قدرتلو پادشاه آل عثمان سلطان محمود خان اتا طولى وروم ايلينك صاحبي ومالكى معزز ومكرم دوستن وهمجوارمن حضرتلرينك حضور هايون شوكتقرونلرينه طرفزدن صحت كامله ودولت شامله لرينك دعوات لايقهسى تقديمدن مكره خلوصانه عرض واعلام اولنوركه روابط مصافاته ولوازم حسن جوارى به مراعات ايدن دوستان حقلرنده سرور وجبور وقوعنده طرفيندن دوستانه مخابره اولنقى شرايط موالاتدن اولديقنه بناءً حشمتلو اوستريا خاندانيله بينمزده واقع قرابت وتزوج مراسندن غيرى اوسترياه تابع الكات وممالكه معاً حكمدارلق عنوانى جهتيه دخی خاندان موى اليها ايله اولان اتحاد داعيلرى ذروه اعلاده اولقندن ناشى اوستريا دولتك ملكنه سلوك ايله من اهم مهاعزذن عد وبخصيص دولت عليهٔ پادشاهانه لريله مصالحه دوستلق

[*] مقدس روما امپراطورلى اسكى المانيا امپراطورلنك عنوان رسميسى ايدى

وموالات و مراسم حسن جواره مراعات اولنق حشمتلو محبتلو زوجه من داعیه -
لرینک جایگیر درونلری اولدینی اوزره بزم دخی اقصای مراسم اولدیفنه بناء
سنه ماضیه ماه ایلونک اون اوچنجی کوننده فراتقوفورت نام شهرده لطف
وعنایت باری ایله ایمپریومک قاعده جاریه سی مقتضاسنجه الکتورانک رأی
واتفاقلریله بوداعی دولخواه لری حکومت ایمراطوری به اجلاس وبعده اولیکلدیکی
اوزره عظیم آلائی وشلکلر ایله وایمپریومک کبار واعیان رفائیل سنه مزبوره
ماه تشرین اولک دردنجی کوننده شهر مزبوره واقع دخولزدن صکره تاج
ایمراطوری ایله متوج اولدوغمزک خبری مسموع هایون ملوکانه لری اولدیفندن
غیری طرف باهرالشرف پادشاهانه لرینه درکار اولان خلوص تاغزی اثبات و بیان
ارزوسیه بوندن اقدم تنبیهزه بناء خصوص مزبور جانب سلطنت سنیه لرینه صادقانه
اخبار واعلام اولتمشیدی . الحاله هذه امورمرقومک رسم اوزره اخبار واعلامنه
محبانه مبادرت اولنغله دولت علیه لرله محبتلو زوجه من مشارالیها بیننده جاری
اولوب بونجه صوبتلو ایامده وبنیرحق علیه زده تجمع ایدن خصانک حله ومجوملری
وقوعنده ثابت واستوار اولان مصافات وموالات مقتضاسنجه اشبو مصلحت
خیر انجامک اتعامی جناب هایون پادشاهانه لرینه دخی باعث اشراح اوله جنی
لاریب واشتباه اولغله دوستلی دوامنده مشاهده اولنان ثبات ومتاتلرندن
جوهله ممنون اولدیفنزدن طرفزدن دخی وقت فرستده اجرای لوازم مصافات ایله
درکار اولان خلوص وطوبتیز بیان اولنغده قصور اولنیه جفنده اعتماد ملوکانه لری
بیوریه واشبو اخبار مراسمی دولینک شان وعنوانه شایسته اولدینی اوزره
بر آن اول اجرا اولنق ایچون روما ایمراطوریجه سی اولان زوجه من مشارالیها
بو آنه دکن در دولت علیه لرنده قبو کتخدالق خدمتیه اقامت ایدوب ارباب
استشاره دن ایمپریومک بگزاده لرندن حامل نامه مصادقت اسلوبیز انریقوده بنکله
نام داعیلری الیوم درملوکانه لرنده موجود بولنغله طرفزدن مأموریت مذکوره نک
تمشیتی باینده مرخص اورته ایلچیلک خدمتیه تعیین ونفس الاسرده ایلچیز
مومی الیه داعیلری در سلطنت سنیه لرنده مدت اقامتده تسهیل وتمشیت امورده
حرکات مرغوبه سی ظاهر وسبقت ایدن خدمات صادقانه سیله مجرب الاطوار اولقدن
ناشی دولت علیه پادشاهانه لرینه دخی مقبول ومتحسن بیوریه جنی امنیه سیله
مومی الیه داعیلری بروجه محرر امتیاز ونامه مصادقت اسلوبیزک پیشگاه هایون
شهریارلرینه عرض وتقذیمنه طرفزدن مأمور اولدیفنه بناء کندویه خاصه تنبیه
وتوصیه اولندی که حکومت ایمراطوری به اجلاس اولدیفنیزک اعلام واجبار رسنی
وجه لایقه اوزره ادا ایله یکندتصکره دولت علیه لرله بنمزمده جاری اولان دوستلق

و مراسم حسن جوارهٔ مراعهٔ رعایای طرفینک تحصیل منافع عظیمهٔ سنه شامل
اولان مصالحهٔ مبارکه و دوستلق و موالاتک از دیادته رعایت جایگیر درونمز واقصای
مراهمز اولدوغنی طرفزدن خلوص و صداقت اوزره اعلام و بیان ایلیه بناءً علیه
ایلچیمز موی الیه داعیلری پیشگاه عیون شهریاریلرینه رومال ایله فخریاب اولسنه
مساعدۀ علیه ملوکانه لری ارزانی و طرفزدن کندو اسمز ایله عرض و افاده ایده جکی
امور و خصوصیلر ده اعتماد کلی بیوریلوب مأمور قلندینی ربه یه موافق و دوستلقه
لابیق اولدینی وجه اوزره انتظار مروت آثار پادشاهانه لرینه شایان بیورلسی
مراجو و ملتسدر باقی سریر سلطنت مصر خسروانه لرنده طول عمر و دولت
و شوکت برله دائم و برقرار اوللری درگاه حضرت حقدن متمنی و مستعدادر میلاد
حضرت عیسیٰ نیک بیک یدی یوز قرق آلتی سنه سنده ماه حزرانک اون بدنجی
کوننده حکومتیزک اولکی سنه سنده یج شهرنده تحریر اولمشدر